

Briuselis, 2021 m. birželio 8 d.
(OR. en)

9586/21

CT 78
ENFOPOL 220
COTER 67
JAI 691

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
data: 2021 m. birželio 7 d.
kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8633/21

Dalykas: Tarybos išvados „COVID-19 pandemijos poveikis terorizmo ir smurtinio ekstremizmo keliamai grėsmei, įskaitant poveikį kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu institucijoms ir jų veiklai“
– Tarybos išvados (2021 m. birželio 7 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados „COVID-19 pandemijos poveikis terorizmo ir smurtinio ekstremizmo keliamai grėsmei, įskaitant poveikį kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu institucijoms ir jų veiklai“, kurias Taryba (teisingumo ir vidaus reikalai) patvirtino 2021 m. birželio 7 d. įvykusiame 3799-ame posėdyje.

TARYBOS IŠVADOS

„COVID-19 pandemijos poveikis terorizmo ir smurtinio ekstremizmo keliamai grėsmei, įskaitant poveikį kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu institucijoms ir jų veiklai“

Įvadas

1. Europos Sąjungos Taryba mano, kad nors terorizmo grėsmė valstybėms narėms tebėra didelė, bet COVID-19 pandemija kol kas jos labiau nepadidino. Vis dėlto tam tikra teroristinė veikla labiau persikėlė į interneto erdvę ir jau galima pastebėti, kad kai kurių grupių radikalizacija sustiprėjo.
2. Taryba pripažįsta, kad kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu institucijos turėjo prisitaikyti prie suvaržymų, kuriuos sukėlė COVID-19 pandemija, ir vis labiau kliaunasi interneto (saugiais ir veiksmingais) pajėgumais.
3. Pagal Tarybos vertinimą, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu COVID-19 pandemijos socialiniai ir ekonominiai padariniai gali turėti neigiamą poveikį terorizmo ir smurtinio ekstremizmo grėsmių atžvilgiu, t. y. prisidėti prie įvairaus ideologinio spektro radikalizacijai palankios terpės vešėjimo.
4. Todėl Taryba yra įsipareigojusi užtikrinti, kad valstybių narių kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu institucijos turėtų tinkamų išteklių ir priemonių, leidžiančių joms nuolat ir veiksmingai reaguoti į kintančias terorizmo ir ekstremizmo grėsmes.

Dabartinė padėtis

5. Taryba pažymi, kad COVID-19 pandemijos poveikis kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu institucijoms buvo skirtingas; saugumo ir žvalgybos tarnybos ir dauguma teisėsaugos institucijų patyrė tam tikrą veiklos, pavyzdžiui, fizinių posėdžių ir operatyvinės veiklos, suvaržymų, o kitos kompetentingos institucijos to nepatyrė.

6. Taryba pabrėžia, kad interneto vaidmuo nuo pandemijos pradžios padidėjo ne tik dėl to, kad kai kurios terorizmo ir ekstremizmo grėsmės vis labiau pereina iš fizinės aplinkos į internetinę aplinką (pvz., ryšiai, finansavimas, propaganda, radikalizacija, verbavimas ir kt.) ir jų tikslu vis daugiau naudojamos platesnio spektro naujos technologijos ir priemonės (kripto valiutos, užšifruotos taikomosios programos, decentralizuotos 3.0 svetainės ir kt.), bet ir dėl to, kad kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu institucijos savo kasdiniame darbe (vis daugiau) turėjo pereiti prie internetinės veiklos.
7. Taryba pripažįsta, kad dėl COVID-19 pandemijos susidariusios padėties kilo iššūkių kasdieniam kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu institucijų darbui, visų pirma tvarkant įslaptintą informaciją, ir pripažįsta, kad reikia rasti tinkamą pusiausvyrą užtikrinant kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu veiklos internete operatyvinius pajėgumus ir saugumą, kartu laikantis įslaptintos informacijos tvarkymo taisyklių.
8. Vis dėlto Taryba atkreipia dėmesį į tai, kad nors fiziniai posėdžiai ir veikla yra itin svarbūs kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu veiklai, ypač kai ji grindžiama „pasitikėjimo santykiais“, bet bendras pastangas ir tarpusavio sinergiją galima užtikrinti naudojant internetą, o tai leidžia valdžios institucijoms sutaupyti laiko ir finansinių išteklių bei saugoti aplinkos išteklius, kai tai daryti leidžia konfidencialumo reikalavimai ir tinklo saugumas.
9. Taryba pripažįsta, kad nėra akivaizdaus teroristinių išpuolių padaugėjimo dėl COVID-19 pandemijos, bet tikėtina, kad vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu pandemija ir jos socioekonominiai padariniai gali pasirodyti esą palanki terpė ekstremistiniams naratyvams (įvairių ideologijų) vešėti. Šiuo atžvilgiu pažymėtina, kad kraštutinės kairiosios, kraštutinės dešinėsios ir islamistinės ekstremistinės grupuotės jau įtraukė COVID-19 į savo naratyvus. Kiti svarstymai yra susiję su pandemijos sukeltu neapibrėžtumu ir nerimu, taip pat su tuo, kad internete praleidžiama daugiau laiko, o tai gali padidinti pažeidžiamumą smurtinių ekstremistinių naratyvų atžvilgiu.

10. Taryba pripažįsta, kad kai kurie koronaviruso neigėjų judėjimų ir grupių, prieštaraujančių vyriausybės priemonėms, kuriomis siekiama pažaboti COVID-19 plitimą, aršūs marginalai, kurie pritraukė ekstremistų iš įvairių ideologinių stovyklų, galiausiai gali kelti saugumo iššūkių, nes gali imtis smurtinių veiksmų, todėl, priklausomai nuo jų raidos, gali prireikti dėl jų dėti papildomų pastangų.

Būtinybė imtis veiksmų

11. Atsižvelgdama į susidariusią padėtį, Taryba pripažįsta valstybių narių per savo kompetentingas institucijas savo nacionalinėse sistemose jau atliktą darbą siekiant nuolat atnaujinti terorizmo ir smurtinio ekstremizmo grėsmės internete supratimą bei vertinimą ir prašo valstybių narių nuolat savanoriškai prisidėti prie šio supratimo ir vertinimo teikiant informaciją atitinkamiems ES organams. Šiomis aplinkybėmis ir pagal savo atitinkamas kompetencijos sritis Žvalgybos ir situacijų centras ir Europolas turėtų toliau stiprinti pandemijos poveikio teroristinėms operacijoms vertinimą, taip pat galimus teroristinių organizacijų ir smurtinių ekstremistinių grupuočių bandymus pasinaudoti dabartine krize.
12. Taryba PRAŠO valstybių narių skubiai įgyvendinti reglamento nuostatas, kad būtų sprendžiama teroristinio turinio sklaidos internete problema¹, ir PRAŠO Komisijos ir ES internetinės informacijos žymėjimo padalinio toliau teikti pagalbą valstybėms narėms techninių ir operatyvinių ekspertinių žinių srityje.
13. Atsižvelgdama į terorizmo ir smurtinio ekstremizmo grėsmių internetinį aspektą ir kitus susijusius reiškinius, tokius kaip visuomenės poliarizacija, dezinformacija ir aršūs koronaviruso neigėjų judėjimai, taip pat į dabartines technologines galimybes, pavyzdžiui, susijusias su dirbtiniu intelektu, Taryba PABRĖŽIA, kad algoritmų poveikis ir jų vaidmuo skatinant radikalizaciją ir smurtinį ekstremizmą yra dar vienas svarbus klausimas, kuriam reikia skirti dėmesio².

¹ OL L 172, 2021 5 17, p. 79.

² Dok. 12735/20 „Algoritminės amplifikacijos vaidmuo propaguojant ir platinant smurtinį ir ekstremistinį turinį platformose ir socialinėse medijose“ (2020 m. gruodžio mėn. ES kovos su terorizmu koordinatoriaus dokumentas).

14. Valstybės narės ir Komisija RAGINAMOS toliau dėti pastangas siekiant užkirsti kelią visų rūšių neteisėtai ekstremizmo ir terorizmo propagandai, smurto kurstymui ir neteisėtam neapykantos retorikos ir smurtinio ekstremizmo finansavimui, PABRĖŽIANT, kad interneto paslaugų teikėjų tarpininkai gali svariai prisidėti kovojant su neteisėtu turiniu ir jo amplifikacija, taip pat atsižvelgiant į šiuo metu svarstomą Skaitmeninių paslaugų aktą.
15. Taryba taip pat pažymi, kad daugiau dėmesio turėtų būti skiriama naujai atsirandančioms grėsmėms ir saugumo rizikos veiksniams, taip pat naujų technologijų teikiamoms galimybėms. Ji pabrėžia ES inovacijų centro, kaip naujų technologinių pokyčių stebėjimo centro ir inovacijų varomosios jėgos, vaidmenį, be kita ko, kuriant valstybėms narėms skirtus standartinius techninius sprendimus vidaus saugumo srityje, vadovaujantis dalyvaujančių agentūrų įgaliojimais.
16. Visų pirma, atsižvelgdama į COVID-19 pandemijos sukeltus suvaržymus ir apribojimus, taip pat į vertinimą, kad dalis pastangų ir sinergijos gali būti grindžiama internetu – nepaisant to, kad kompetentingos institucijos jau naudoja saugias ryšių platformas ir sistemas bendradarbiavimui tarp valstybių narių ir jų viduje, – Taryba taip pat PRIPAŽĮSTA ir PABRĖŽIA, kad itin svarbu toliau plėtoti saugias vaizdo konferencijų sistemas, kurios sudarytų sąlygas aptarti įslaptintą informaciją. Taryba taip pat PRIPAŽĮSTA, kad svarbu toliau plėtoti saugius kanalus, skirtus raštu keisti įslaptinta informacija.
